

РОЛЬ КОНЦЕПЦІЇ ЧИСТІШОГО ВИРОБНИЦТВА В ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Антонюк Н.А., Рогачова Т.О., Павленко Н.Ю.

Концепція чистішого виробництва розглядається як екологічна, економічна і стратегія модернізації та інновації виробництва, що є втіленням напряду “стійкого” розвитку і спрямована на тривале застосування інтегрованої превентивної екологічної стратегії в процесах, продуктах і послугах для підвищення загальної ефективності та зменшення техногенного тиску на навколишнє середовище.

Одним із завдань досягнення сталого розвитку є зміна виробничих процесів, що споживають ресурси, виробляють відходи і продукують забруднення, більше ніж наша екосистема може переробити і нейтралізувати.

Екологізація економіки – цілеспрямований процес перетворення економіки, пов’язаний зі зниженням інтегрального екодеструктивного впливу процесів виробництва і споживання товарів і послуг у розрахунку на одиницю сукупного суспільного продукту.

Чисте виробництво апелює до усвідомлення та розуміння того, як продукти та послуги виробляються з мінімальним впливом на довкілля у межах сучасних технологічних та економічних досягнень.

Існує кілька причин виникнення нового підходу до охорони навколишнього середовища:

- по-перше, виробники розуміють, що чистіше виробництво та стратегія запобігання забрудненню є найбільш ефективним підходом до охорони навколишнього середовища;
- по-друге, компанії відчувають зростаючий тиск з боку уряду та громадськості і починають усвідомлювати необхідність зниження негативного впливу виробничої діяльності на навколишнє середовище;
- по-третє, промисловість та уряд розуміють, що підхід, побудований лише на переробці та захороненні відходів, не зможе повністю задовольнити вимоги природоохоронного законодавства.

Оскільки вартість сировини постійно зростає, а витрати на обробку та зберігання також мають тенденцію до зростання, існує очевидний економічний стимул для усунення не наслідків, а причин екологічних проблем.

У процесі екологізації виробництва важливу роль відіграє становлення мотиваційних інструментів, і в цьому дуже важливо вивчати міжнародний досвід.

Досить плідною може бути робота з малими та середніми компаніями, які можливо, найбільше готові для прийняття ефективних екологічних програм, що є економічно привабливими. Щоб надати поштовху підприємствам у впровадженні чистого виробництва, необхідно побудувати місцеві експертні можливості для демонстрації економічного і екологічного ефекту від упровадження, а також надання технічної та фінансової підтримки на початковому рівні.

Необхідним для подальшого поширення концепції та принципів чистішого виробництва в суспільстві повинно бути:

- інформаційне поширення та демонстрація потенціалу і можливостей Концепції чистішого виробництва;
- проведення тренінгових семінарів для будівництва мережі експертних центрів та поліпшення їхнього рівня;
- надання допомоги національним промисловим підприємствам в отриманні інвестицій та сприяння розвитку фінансової підтримки впровадження чистішого виробництва у виробничі процеси, що зробить ці підприємства екологічно безпечними та конкурентоспроможними;
- повинні розроблятися чи отримуватися останні технічні ноу-хау, для цього потрібно бути залученим до провідного світового досвіду.

Залученню іноземних інвестицій для здійснення природоохоронних програм та проектів в Україні повинна сприяти активна інтеграція в європейські та світові природоохоронні процеси; формування сприятливих умов та ефективної системи залучення іноземних інвестицій в економіку України.